

**UCHWAŁA NR XLIV/359/23
RADY MIEJSKIEJ W CZYŻEWIE**

z dnia 19 grudnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40¹⁾), art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2023r. poz. 1426²⁾) Rada Miejska uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czyżewa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Witold Sienicki

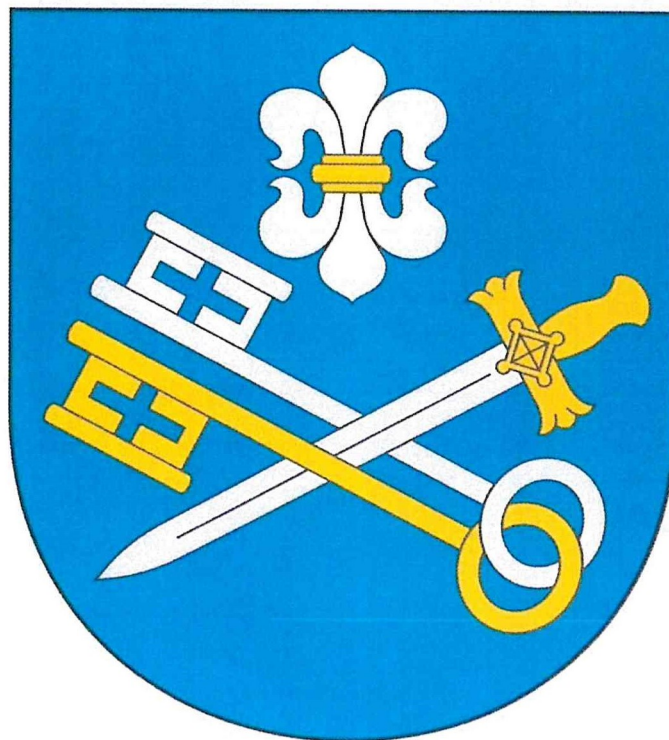
---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. 572, 1463 i 1688.

²⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz 1429

Załącznik do uchwały Nr XLIV/359/23
Rady Miejskiej w Czyżewie
z dnia 19 grudnia 2023 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2024 -2026**

CZYŻEW 2023 r.

Spis treści:

Rozdział I. WIADOMOŚCI OGÓLNE

1. Wprowadzenie
2. Podstawy prawne realizacji Programu.
3. Diagnoza społeczna.
4. Zasoby gminy.
5. Analiza SWOT.

Rozdział II. CELE, ZAŁOŻENIA I REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU

1. Cele Programu.
2. Założenia Programu.
3. Zadania Programu.
4. Odbiorcy Programu.
5. Przewidywane efekty realizacji Programu.
6. Realizatorzy Programu.
7. Źródła finansowania Programu.
8. Monitoring i ewaluacja.
9. Podsumowanie.

1. Wstęp.

Program został opracowany w oparciu o założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.).

Celem programu jest szeroko rozumiana pomoc rodzinie wychowującej dziecko, a przede wszystkim wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych. Głównym założeniem i istotą systemowych rozwiązań jest obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, który spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Jest to istotne zadanie dotyczące funkcjonowania rodziny oraz wypełniania przez nią ról i obowiązków.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną i naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Na osobach dorosłych ciąży obowiązek zapewnienia dzieciom właściwych warunków do opieki i harmonijnego rozwoju.

Rodzina i dziecko są chronione w ustawodawstwie polskim, art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką, a dziecko i rodzina wymagają wsparcia i szczególnej troski i ochrony RP.

Rodzina pomimo zmian jakie zaszły w ciągu ostatnich dziesięcioleci nadal jest najlepszym środowiskiem, w którym powinien wychowywać się człowiek w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

W rodzinach przeżywających trudności, tam gdzie występują dysfunkcje, widoczne są problemy rzutujące na harmonijny rozwój dziecka. Te problemy wiążą się z dezintegracją rodziny, a wśród powodów i czynników, które składają się na ten proces należy wymienić: brak stabilizacji zawodowej i materialnej, bezrobocie, niezaradność życiowa członków rodziny, brak perspektyw na przyszłość, niewydolność wychowawcza rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także problem alkoholowy jednego lub obojga rodziców, stosowanie przemocy, karalność sądowa, niski poziom kulturalny, intelektualny lub moralny dorosłych. Zazwyczaj te niekorzystne sytuacje w rodzinie występują jednocześnie.

Rodziny dysfunkcyjne powodują potrzebę stałego monitoringu przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policji, kuratorów sądowych, asystenta rodziny oraz przedstawicieli innych instytucji.

Praca z rodziną przeżywającą trudności winna opierać się na współpracy z jej otoczeniem, krewnymi oraz na zapewnieniu rodzinie dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i specjalistycznej pomocy spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Podstawy prawne Programu.

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023r. poz. 901 ze zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021r. poz. 1249 ze zm.).
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923).
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r. poz. 2151).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.).
- Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czyżew na lata 2021 – 2027.

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2026

Opracowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny i realizacja zadań w nim zawartych należy do zadań własnych gminy. W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt/burmistrz składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań (art. 176 pkt. 1, art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – Dz.U. z 2023r. poz. 1426 z późn.zm.).

3. Diagnoza społeczna.

Gmina Czyżew jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowo - zachodniej części województwa podlaskiego w powiecie wysokomazowieckim.

Gmina Czyżew graniczy:

- od północnego - zachodu z gminą Zambrów powiat zambrowski;
- od północnego-wschodu z gminą Wysokie Mazowieckie;
- od wschodu z gminami: Szepietowo i Klukowo;
- od południa i południowego – zachodu z gminami województwa mazowieckiego powiatu ostrowskiego: Andrzejewo, Szulborze Wielkie, Nur, Boguty Pianki;

Powierzchnia gminy wynosi 13 043,5 ha (130,4 km²). Miasto Czyżew położone jest w południowo zachodniej części gminy i leży w odległości około 18 km od miejscowości powiatowej Wysokie Mazowieckie oraz ok. 80 km od Białegostoku.

Pod względem strukturalnym obszar gminy stanowi jednorodny obszar produkcji rolnej. Teren wiejski gminy Czyżew charakteryzuje się przeważającym udziałem powierzchni rolnych

z zabudową ulicową. Tereny zabudowane gminy zajmują ok. 135 ha, co stanowi ok 1 % jej powierzchni. Największy udział mają tereny rolne – 88% obszaru gminy - zajmując ok. 11401 ha, grunty leśne natomiast stanowią 7%.

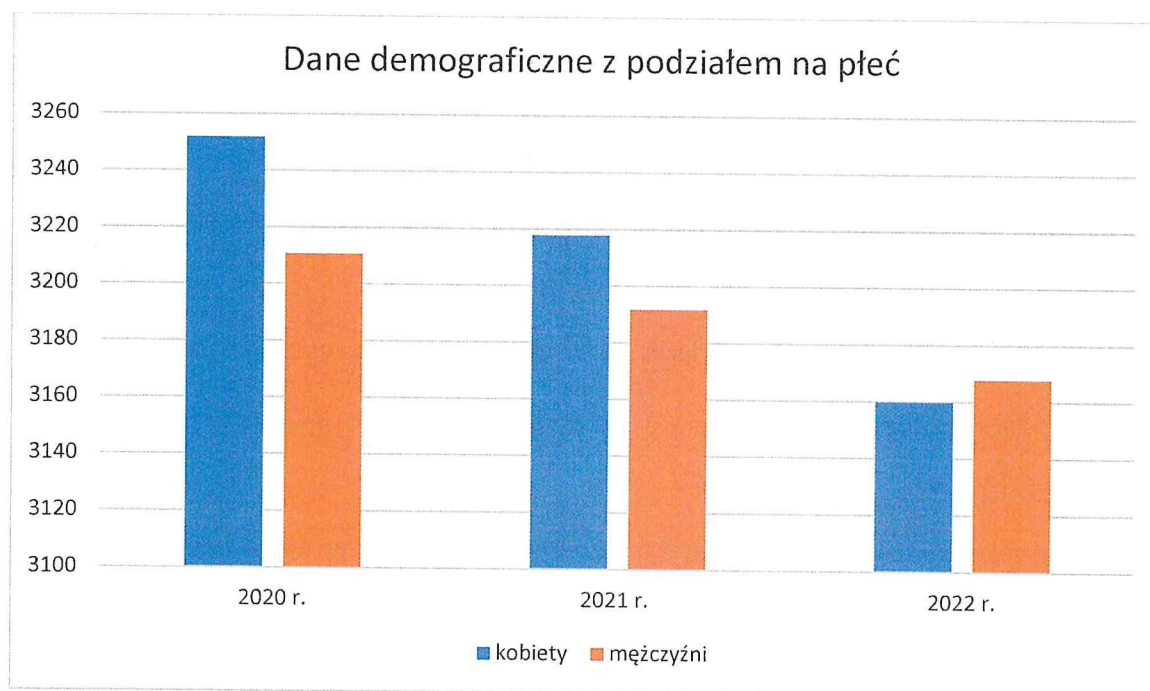
Gmina podzielona jest na 46 sołectw.

Dane statystyczne mieszkańców naszej gminy przedstawiają się następująco:

- rok 2020 – ogółem – 6463 w tym: kobiet - 3252; mężczyzn - 3211,
- rok 2021 – ogółem - 6410 w tym: kobiet -3218; mężczyzn – 3192,
- rok 2022 – ogółem – 6328 w tym: kobiet - 3160; mężczyzn - 3168.

Analizując powyższe dane zauważa się systematyczną tendencję malejącą dotyczącą ogólnej liczby mieszkańców naszej gminy.

Wykres 1.

Pozostawanie bez pracy powoduje ubożenie rodzin i bardzo często jest przyczyną powstania szeregu dysfunkcji (alkoholizm, przemoc, poczucie bezsilności).

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. Rodziny te pozostają w opozycji do właściwości rodziny zdrowej. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna

naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

O rodzinie dysfunkcyjnej mówimy w sytuacji w której:

- ✓ jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu, narkotyków, hazardu,
- ✓ występuje problem wykorzystywania seksualnego czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,
- ✓ jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,
- ✓ jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna).
- ✓ występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest ważną „instytucją” w systemie wychowawczym i spełnia następujące funkcje:

- a) opiekuńczą (zapewnienie bytu materialnego, zdrowia);
- b) emocjonalną (zaspokojenie potrzeby bliskości kontaktów, serdeczności, kształtowanie cech charakteru i umiejętności współżycia społecznego);
- c) kształcącą (rozwijanie zainteresowań, kształcenie umiejętności i nawyków pracy);
- d) aktywizacji twórczej (rozbudzanie zainteresowań, pobudzanie do samokształcenia i samodoskonalenia się).

Dla prawidłowego rozwoju dziecka nie wystarczy tylko zapewnienie opieki czysto materialnej, należy stworzyć mu poczucie przynależności do kogoś, dać oparcie, a przede wszystkim należy obdarzyć dziecko miłością i zainteresowaniem. Rozwój cywilizacji, ciągły postęp, wszechobecne media społecznościowe powodują degradację rodziny i jej najistotniejszych wartości. Obserwuje się zerwanie więzi, nieumiejętność rozmowy i rozwiązywania konfliktów, jak i również ztraca się umiejętność przeciwstawiania się nawet najmniejszym trudnościom. Dużą rolę odgrywa wszechobecny konsumpcjonizm.

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czyżewie w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach, takich jak:

- a) praca socjalna z rodzinami w celu poprawy ich funkcjonowania;
- b) wsparcie finansowe i rzeczowe;
- c) działania związane z przeciwdziałaniem dysfunkcjom rodziny i patologiom społecznym;
- d) realizacja programów profilaktycznych na terenie szkół.

Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie odzwierciedla poniższa tabela.

Tab.1

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
	2020 r.	2021r.	2022 r.
Ubóstwo	44	39	36
Sieroctwo	0	0	0
bezdomność	2	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	11	6	7
- potrzeba ochrony wielodzietności	8	4	6
Bezrobocie	30	25	20
Niepełnosprawność	37	41	30
Długotrwała lub ciężka choroba	50	50	48
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem,	8	12	6
W tym:			
- rodziny niepełne	6	5	3
- rodziny wielodzietne	0	3	0
Przemoc w rodzinie	2	1	1
Alkoholizm	11	7	7
Narkomania	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	1	0
Zdarzenie losowe	3	3	2

źródło: opracowania własne – dane ze sprawozdań MPiPS -03

Tab. 2

Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Rodzaj pomocy	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Świadczenia pieniężne	77	64	45	123	83	73
Świadczenia niepieniężne	25	29	67	57	56	131
Praca socjalna	61	53	58	133	111	132

źródło: opracowania własne – dane ze sprawozdań MPiPS -03

Analizując powyższe tabele widać, że na pierwsze miejsce przyczyn ubiegania się o wsparcie z ośrodka pomocy społecznej wysuwają się długotrwała lub ciężka choroba.

Pozostałe dysfunkcje takie jak: ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, przemoc bardzo często prowadzą do powstania problemu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego.

Podejmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż dotyczy to najmłodszych mieszkańców gminy tj. dzieci. Jednym z ważniejszych zadań pracowników pomocy społecznej jest praca socjalna czyli interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych działania mogą podejmować asystenci rodziny.

Asystent rodziny pracuje przede wszystkim z rodziną, w której występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań. Gmina Czyżew nie zatrudnia asystenta rodziny.

W sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci - podejmowane są czynności prawne polegające na umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, o czym decyduje sąd rodzinny. Postanowienia sądu są wykonywane głównie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które zapewnia dziecku opiekę poprzez znalezienie odpowiednio przygotowanej rodziny zastępczej lub placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem jego po raz pierwszy pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej ponosi wydatki w wysokości:

- a) 10% wydatków na opiekę i wychowywanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- c) 50% wydatków na opiekę i wychowywanie dziecka w trzecim i kolejnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

Jak kształtowały się wydatki w poszczególnych latach przedstawia tabela:

Tab.3

Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
69 648,00	40 564,91	52 361,11

Źródło: opracowanie własne

Sporym wsparciem dla dzieci wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych jest działająca przy szkole podstawowej świetlica z dożywianiem.

Dla rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy była świadczona w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” Program przewidywał przyznawanie zasiłku celowego na zakup posiłku oraz żywności, a także realizację pomocy w formie zakupu bezpłatnych posiłków.

Kolejną bardzo ważną formą wsparcia realizowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czyżewie są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zapotrzebowanie na usługi systematycznie wzrasta, w szczególności na rzecz dzieci, u których coraz częściej diagnozowany jest autyzm wczesnodziecięcy lub zespół Aspergera, zaś oferowane

wsparcie przez różnorodne podmioty lecznicze, edukacyjne jest niewystarczające dla prawidłowego rozwoju dziecka.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone są przez pedagogów specjalnych, logopedów, specjalistów terapii sensorycznej i treningu umiejętności społecznej.

Tab.4

	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba rodzin	5	5	6
Koszt zadania	59 850,00	83 250,00	103 050,00

źródło: opracowanie własne – dane ze sprawozdania MPiPS-03.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czyżewie poza zadaniami z obszaru pomocy społecznej zajmuje się realizacją zadań wynikających z ustaw o:

- świadczeniach rodzinnych;
- wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- Karcie Dużej Rodziny.

Realizację poszczególnych form pomocy przedstawia tabela

Tab. 5

Rodzaj pomocy	Liczba rodzin		
	2020 r	2021	2022
Za życiem	1	1	0
Świadczenie wychowawcze	720	733	665
Karta Dużej Rodziny	32	25	95
Zasiłki rodzinne	211	173	159
Dodatek z tyt. urodzenia się dziecka	12	16	12
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	23	15	13
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	18	12	13
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	157	117	110

Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	12	8	7
Dodatek na pokrycie wydatków związanych z dojazdem dziecka do szkoły	49	42	40
Zasiłki pielęgnacyjne	117	111	118
Świadczenia pielęgnacyjne	23	27	31
Dodatek z tytułu wielodzietności	76	63	63
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia	44	43	34
Świadczenie rodzicielskie	26	23	21

4. Zasoby gminy.

Program wspierania rodziny na lata 2024 – 2026 będzie służył realizacji lokalnej polityki rodzinnej.

Działania na rzecz dziecka i rodziny, realizacja poszczególnych zadań i instytucje realizujące, przedstawia poniższa tabela.

Tab. 6

1.	Urząd Miejski w Czyżewie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dowóz dzieci do szkół. 2. Dowóz dzieci niepełnosprawnych do placówek. 3. Przyznawanie i wypłacanie stypendiów. 4. Realizacja Karty Dużej Rodziny.
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czyżewie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Praca socjalna na rzecz rodzin. 2. Wsparcie finansowe i rzeczowe. 3. Dożywianie dzieci w szkołach. 4. Aktywizacja społeczno-zawodowa.
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapobieganie problemom nadużywania alkoholu. 2. Finansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży. 3. Wsparcie psychologiczne. 4. Realizowanie gminnego programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych.
4.	Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu zjawiska przemocy w rodzinie.
5.	Placówki oświatowe z terenu gminy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność edukacyjna i wychowawcza. 2. Wsparcie pedagogiczne dla dzieci i rodziców. 3. Realizacja programów edukacyjnych.
6.	Parafie z terenu gminy.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność charytatywna.

Źródło: Opracowanie własne.

Funkcjonujące na terenie gminy Czyżew instytucje wspierają się i pomagają w stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej.

5. Analiza SWOT.

W konstruowaniu niniejszego Programu zastosowano analizę SWOT, która przedstawia diagnozę systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej w Gminie Czyżew. Pozwala zidentyfikować jego mocne i słabe strony oraz określić płynące z otoczenia szanse i zagrożenia umożliwiające lub hamujące planowane działania.

Czynniki wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dobry poziom zabezpieczenia w ramach systemu pomocy społecznej i wspierania rodziny (pomoc finansowa, rzeczowa oraz praca socjalna świadczona na rzecz rodzin), ➤ dobra współpraca z samorządem, ➤ dobra współpraca z istniejącymi jednostkami organizacyjnymi, ➤ doświadczenie zawodowe pracowników instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny, ➤ wzrost liczby podmiotów gospodarczych rozwijających swoją działalność usługową na terenie gminy, ➤ posiadanie budynków użyteczności publicznej (GOK, biblioteka publiczna, świetlice wiejskie), ➤ funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego. ➤ działalność punktu konsultacyjnego na rzecz osób i rodzin z problemem alkoholowym ➤ rozwijająca się infrastruktura (budowa nowego nowoczesnego przedszkola i żłobka) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak systemowego wsparcia rodziny, budowania wzorców pozytywnych zachowań, ➤ niewystarczająca infrastruktura w zakresie wsparcia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym – brak placówki wsparcia dziennego, niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych i chronionych , ➤ brak wolontariatu, ➤ brak kreatywności i wyuczona postawa roszczeniowa osób korzystających lub ubiegających się o pomoc, ➤ niska aktywność zawodowa wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, ➤ brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, ➤ ograniczone środki finansowe w budżecie gminnym na tworzenie i utrzymanie nowych etatów w pomocy społecznej,

Czynniki zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozyskiwanie środków unijnych służących rozbudowie infrastruktury gminnej, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Częste zmiany ustawowe i brak przejrzystości przepisów prawa, ➤ Wzrost kosztów utrzymania rodzin,

<ul style="list-style-type: none"> ➤ dostępność do różnych form edukacji, ➤ rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami, organizacjami i lokalną społecznością, ➤ realizacja wspólnych przedsięwzięć samorządu lokalnego z innymi podmiotami na rzecz rozwoju gminy, ➤ tworzenie nowych miejsc pracy poprzez wykorzystanie szans dla nowych inwestycji. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Społeczna akceptacja tzw. „szarej strefy” powodująca korzystanie z różnych form systemów wsparcia społecznego, ➤ Trudności z motywowaniem rodzin do zmiany stylu życia, bierność przed usamodzielnieniem, ➤ Wzrost zadań realizowanych przez pracowników pomocy społecznej, ➤ Wzrost różnego rodzaju uzależnień, ➤ Negatywne postawy wynikające z zaniku lub braku wzorców wychowawczych w rodzinach. ➤ Wzrost postaw roszczeniowych wśród klientów pomocy społecznej
--	--

ROZDZIAŁ II.

CELE, ZAŁOŻENIA I REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY.

1. Cele Programu.

Głównym celem Programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w gminie Czyżew.

Cele szczegółowe:

- 1. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.**
- 2. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny.**
- 3. Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym.**
- 4. Podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi.**

2. Założenia Programu.

Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działania mające służyć:

- a. Wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania.
- b. Wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
- c. Poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacenie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy.
- d. Zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych w środowisku.
- e. Zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

3. Zadania Programu.

❖ Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie:

- praca socjalna skierowana na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- poradnictwo specjalistyczne,
- wsparcie finansowe i rzeczowe, pomoc w formie dożywiania adresowana głównie dla dzieci, udzielanie stypendiów szkolnych,
- wsparcie asystenta rodziny.

Realizatorzy zadania:

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- b) Urząd Miejski,
- c) Placówki Oświatowe

Termin realizacji – lata 2024 -2026

Wskaźniki:

- a) - ilość rodzin objętych pomocą w postaci pracy socjalnej, pomocy pieniężnej i rzeczowej,
- b) - ilość dzieci objętych pomocą w formie dożywiania,
- c) - ilość dzieci objętych pomocą w formie stypendiów szkolnych.

❖ **Współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny.**

- a) stała współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, podstawową jednostką realizującą działania w zakresie pieczy zastępczej,
- b) współpraca z placówkami oświatowymi, policją, służbą zdrowia, kuratorami sądowymi, GKRPA, gminnym zespołem interdyscyplinarnym, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami.

Realizatorzy zadania: wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu.

Termin realizacji - lata 2024 -2026

Wskaźniki: Liczba spotkań, konferencji, szkoleń

❖ **Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny.**

- a) udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowywanie rodziny.
- b) udział w konferencjach, kampaniach promujących wartości rodzinne.

Realizatorzy zadania: Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu.

Termin realizacji - lata 2024 -2026

Wskaźniki: Ilość programów, konferencji.

4. Odbiorcy Programu.

Odbiorcami Programu są:

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Dzieci i młodzież pozbawione należytej opieki ze strony rodziny.
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci.

5. Przewidywane efekty realizacji Programu.

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być poprawa sytuacji dziecka i rodziny, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej,

zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka.

Wypracowanie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

6. Realizatorzy Programu.

Koordynatorem Programu Wspierania Rodziny na szczeblu lokalnym jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czyżewie przy współpracy z następującymi partnerami:

- Urzędem Miejskim w Czyżewie.
- Posterunkiem Policji w Czyżewie.
- Placówkami oświatowymi.
- Służbą zdrowia.
- Zespołem interdyscyplinarnym.
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.
- Organizacjami pozarządowymi.

7. Źródła finansowania Programu.

Źródła finansowania Programu:

- środki finansowe budżetu gminy,
- środki finansowe budżetu państwa
- środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

8. Monitoring i ewaluacja.

Monitoring będzie polegał na gromadzeniu danych i informacji dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego Programu, czasu realizacji, źródła finansowania, jak też przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników. Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych to dane liczbowe pozyskane w ramach realizacji poszczególnych działań

Na podstawie art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do 31 marca każdego roku, wójt gminy składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Zgodnie z art. 187 ust. 3 wyżej wspomnianej ustawy sporządzane jest sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i przekazywane wojewodzie w wersji elektronicznej.

9. Podsumowanie

Każda rodzina codziennie boryka się z problemami, które trzeba pokonać. Są rodziny, które potrafią sprostać obowiązkom, pomyślnie rozwiązać własne problemy, ale są też takie, które nie potrafią w pełni wypełniać swoich funkcji oraz rozwiązywać pojawiające się sytuacje kryzysowe. Trudne warunki materialne, problemy, niedostatek, niewydolność wychowawcza, rozpad rodziny, zrywanie więzi rodzinnych i zanikanie poczucia odpowiedzialności, ograniczenia w zaspokajaniu wielu potrzeb, narastanie sytuacji konfliktowych to źródła wielu zjawisk negatywnych, które wymagają interwencji z zewnątrz.

Współczesnej rodzinie potrzebna jest pomoc wielostronna, dlatego należy angażować możliwe siły i środki społeczne. Wskazane jest podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających.

Zadaniem wszystkich instytucji działających w tym obszarze jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom, które doświadczają zaniedbania i barku należytego zainteresowania ze strony rodziców.

Cel ten można osiągnąć poprzez wspólne, jednolite zasady postępowania służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Witold Sienicki